

גליונות לעירון בפרשת השבוע

ב"ח

ערוכים בידי נחמה ליבוביץ - שנה עשירית
יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנער

מתורה מיוחדת בשביל ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לחנוך ולתרבות תורניים בגולה.

עקב (תשי"א)

י"א י"ג-כ"א (והיה אם שמע חטמנו)

הערה: גליון זה הוא המסך גליון עקב חט"ט טעסק אף הוא בפרשה זו. לטאלת הסכר
והענט הצטמי המובטח בפרשה זו (פסוקים י"ד-י"ז) עיין גליון בחוקותי חט"ו

טאלה כללית

"ביאור לתלמיד"; ודע, ספרות "שמע" (ו' ד'-ט') היא פרשת היחוד ויש בה סוד
האהבה, טני "ואמרת את ה' ופרשת "והיה אם שמע" הוא סוד היראה, ולכן אמר:
אם חטמנו הרי טוב, ואם לאו - "וחרה אף ה' בכס". ודע, כ' האוהב את ה' אין
חלוק בלבו ואף אם יהיו כמה רבבות אנשים הם כלם כאיש אחד נחשבים, כי האהבה
השלמה אחת היא. אך אם אין העבודה שלמה ורק מחמת היראה הם עובדים, אין
יראה של זה כיראה של זה...
מהו ההבדל בסגנון סתי הפרסיות המפורט מתוך דבריו?

ב. י"ח ושמחת את דברי אלה על לבבכם ועל נפסכם וקרתם...

ספרי: אף על פי שאני מגלה אתכם מן הארץ לחוץ לארץ, היו מצוינים במצות,
שכחאתם חוזרים לא יהיו לכם חדשים.
מטל למלך טכעס על אשתו וחזרה לבית אביה, אמר לה: הוי מקוטפת בתכסיטיך,
כשתחזרי לא יהיו עליך חדשים. כך אמר להם הקב"ה לישראל בני היו מצוינים
במצוות, שכחאתם חוזרים לא יהיו עליכם חדשים. שידעו יהו אמר (ל"א) "הציבי
לך ציונים".

ר"י ד"ה ושמחת את דברי
גדר אריה (מהר"ל מפראג) במחציתה הסנייה של המאה ה-16: ... ולפי נראה דהא
קרא "ושמחת את דברי אלה" בכל זמן איירי, לעולם אתם חייבים במצוות אלה,
אלא שלכן סמך הכתוב אל "ואבדתם מרה מעל הארץ הטובה" לומר, טאף אחר סתגלו,
תהיו חייבים במצוות. אבל מה שכתב ר"י "כדי שלא יהיא דומים עליך כחדשים"
קשה, דהרי בלא טעם זה חייבים, דהא כל מצוה שהיא חובת גוף תיביים בין בארץ
בין בחוצה לארץ? ויש מפרשים, כי כאשר גלו בין האומות ואין לישראל מקומות
ובתים בפני עצמם דק על דרך טאלה לסכירות, ואם לא יקמו ישראל מצות מזוזה
בגלות, טאין להם בתים מיוחדים וכן לא יקמו מצות תפילין מפני סצריך שלא
יסיח דעתו מן התפילין, דאוי טיהיו פטורין מן התפילין בגולה, כי אין לא יהיה
להם הסח הדעת בגולה בטבתם בין העמים - ואם כן יהיו חסגות עליהם חדשים
כטיחזרו, לכן אמר, טאף בחוץ לארץ יקנו להם בתים כדי טיעטו להם מזדזה וגם
בגלות יסירו הטרדות ויתחייבו בתפילין כדי שלא יהיו נראין להם כחדשים...
הכתב והקבלה (ר' יעקב צבי מקלנבורג, בסוף המאה ה-18): ... ואפשר שנסתבשה
לפנינו הנוסחה בל' ר"י, שהיה כתוב בהעתקה ראשונה בראשי תיבות: "היו מצוינים
במצוות תו"מ", והוא ראשי תיבות "תרומות ומעשרות" והמעתיק טעה טחם "תפילין
ומזוזות" והוסיף כן בלטון דס"י. אמנם ראיתי ברמב"ן שהעתיק גם כן לטון רס"י
כמו שהוא לפנינו. וסיים הרמב"ן: "יש בענין זה סוד עמוק". ואני בעניי לא
זכיתי להיות מאנטי הסוד, אמנם נמקחו עיני מעט כאשר הסתכלתי בדרו"ל בספרי
טאמרו "מטל למלך טכעס על אשתו וחזרה בבית אביה..." (ע' לעיל מה טסובא
בגליון מתוך הספרי) כמה גדולים דברי חז"ל במטל זה! כי חודיעונו בזה גדל
חיוב מצוות התלויות בגוף אף בחוץ לארץ, כמו שהאסה מחויבת להתקטט לכבוד
בעלה המלך אף כשהיא מלוחקת מביחו; כי אם תפרוק עדיה מעליה הנה היא מטפלת
כבודה וכבוד בעלה כאלו היא מתיאסת ממנו, טלעולם לא תחזור אליו עוד. אמנם
אם גם בעת רחוקה תתקטט בתכסיטים כמו בבית בעלה, הנה היא מראה בזה גודל
דבקות אהבתה ותשוקתה לטוב אל ביתו כמקדם. ככה בקיום מצוות הגוף בחוץ
לארץ יראה לעין כל, טאין כאן יאוס מן הגאולה, אבל יש תקוה ותוחלת לטוב
מרה אל בית מלך עולמים כבימי קדם.

- 1. מדוע אין הגור אריה טקטה על הספרי שהוא המקור ומקטה על דס"י?
- 2. הסבר מהי קוטיה הגור אריה ומהו הרעיון הגלום בתשובותו?
- 3. הסבר מהי הערכת היטיבה בגולה בדברי מהר"ל מפראג?
- 4. מה תירץ הכתב והקבלה בדבריו בתקנו את גירסת רס"י?
- 5. כיצד מסביר מטל חז"ל (למלך טכעס על אשתו) את דעיון הספרי
ובמה הוא עוזר לתרץ את הקוטיה בעומדת כאן לפני כלם?

השאלות והמסמנות א קטות והמסומנות אקסות ביותר. ענה כפי כחירתך.
הטובות יט לטלה למחלקה לחנוך ולתרבות תורניים של ההסתדרות הציונית ירוטלים
ח.ד. 98 בטביל נחמה ליבוביץ.